

1873-06-22

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Wien

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Uden FA-nummer; kasse 13,1

Emneord:
Rejsebrev, bryggeriindretning,
bryggeriteknologi, industriel
arkæologi, rejsebreve

DOKUMENTINDHOLD

J. C. Jacobsen er til bryggerikongres i Wien og skriver om sine oplevelser.

TRANSSKRIFTION

Søndag Aften 22/6. 73

Kjære Carl!

Da jeg mod Sædvane er kommen Hjem i Aften Kl. 11 og saaledes har en Time tilovers, vil jeg benytte den til at optegne noget om den forløbne Uges Indhold og da dette nærmest interesserer dig, retter jeg Brevet til dig, skjøndt det naturligviis ogsaa er bestemt for din Mama, Kogsbølle og hvem Andre det kan interessere.- I Torsdags Morges hørte vi først paa Congressen et interessant, orienterende Foredrag af Dr. Sindo i München Lærer i Physik og Mechanik over Principperne for Tilvirkning af kunstig Iis, hvoraf det fremgik at Ammoniak Maskinerne endnu ere billigste, men han ventede at man vilde opnaae endnu gunstigere Resultater med Methylæther som er meget flygtigere end Suovlæther; men uheldigviis saa letantændelig og udsat for Explosioner ved mindste Uforsigtighed, at det bliver betænkeligt at anvende det. Derefter holdt Windhausen et langt og kjedeligt Foredrag om sin Maskine med comprimeret Luft, som drev de fleste Tilhørere bort, og Fortsættelsen af det Causerie /indslag blev derfor udsat til næste Dag. Da man derpaa havde spist Frokost begav man sig til Klein Schwechat, for at besee Bryggeriet. Til min og Manges Forundring saae vi der, ligesaalidt som i ..., Noget til Hr. Dreher, som synes at være bleven meget fornem. Der var heller ingen Orden eller Plan i Omvisningen. Ved Hatt's Hjælp fik jeg dog omtrent Alt at see, men det var ikke meget opbyggeligt. Utroligt svineri overalt, det var Billedet vi modtog. Intet Nyt eller Interessant.

Til Slutning bleve vi førte til Beværtningshaven, hvor vi fik Mad og Øl, men hverken Dreher eller Nogen paa hans Vegne fungerede som Vært. Schwartz og Hatt gjorde en Afstikker til Goldenen Hirschen for at hilse paa Familien dér og noget efter kom Hatt tilbage og bad mig endelig gaae derover, da Familien længtes efter at see " den Vater des Herrn Carl". Jeg gik da med og det fornøiede mig at see de 2 unge Piger, som begge ere smukke og meget vakkre, navnlig har Louise et høist indtagende Væsen.- Jeg lovede at sende dem begge mit Photographie, hvilket fornøiede

dem meget. Dette har jeg gjort idag med Hatt, som tog derud for at sige Farvel og da han i Aften kom tilbage med deres Hilsner leverede han mig et Photographie af Louise som "Noget der vilde glæde mig", hvilket jeg forstod som om det var til mig, men det viste sig, at Photographiet var til ham, hvilket jeg dog ikke vilde lade gjælde og truede med at beholde det, osv, hvilket gav hele vor lille Kreds stor Moro. Omsider fik han det dog.-

I Onsdags gik vi efter Foredragene til Liesing, hvor Faber selv modtog os og deltog i at føre os omkring paa den ælskværdigste Maade. Jeg saae dér ogsaa flere ting af Interesse. Alt var ogsaa smukt og saa reenligt, som man seer det andetsteds, men intetsteds er der saa propert som paa Carlsberg. Til Slutning bleve vi beværtede i Haven, hvor Faber selv fungerede som Vært. Modsætningen til Modtagelsen hos Dreher var saa stor, at jeg og Flere fandt at han burde have en Tak og jeg tog Mod til mig og

udbragte som Udlænding en Skaal for ham, som syntes at gjøre almindelig Lykke og hvorfor han takkede mig hjerteligt.- Derefter tog en Deel af os til Brunnen, hvor jeg ogsaa saae Noget, som jeg kan bruge, og derpaa tilbage til Wien.

Om Torsdagen holdt Dr. Lintner fra Weihenstephan et meget interessant Foredrag og derefter gav en Hr. Schwarz fra New York en ret interessant Skildring af Bryggeriets Udvikling i Amerika. Da han deri omtalte Dampkogning som meget upræctisk, kunde jeg ikke lade det gaae uimodsagt, men jeg havde dog ikke Mod til paa staaende Fod at holde et tydsk Foredrag for en talrig Forsamling og bad derfor Præsidenten (den dag Stein) at anmelde en skriftlig Fremstilling fra mig om denne Dag med Begjæring at den maatte blive optaget i den trykte Beretning om Forhandlingerne hvilket med Acclamation blev modtaget. Efter et Besøg i Forening i Udstillingen tog Alle til Schwenders "Neue Welt" i Hutzing hvor der til vor Ære var, foruden en fortræffelig Musik og pragtfuld Belysning, et stort Liedertafel af en Sangforening som sang en Række Sange ganske fortrinligt. Hvilke deilige Stemmer af Dilettanter!

Den største Deel af Fredagen til Kl. 4 anvendte jeg til at skrive min lille Afhandling om Dampkogning, som synes at have vakt stor interesse. Jeg besøgte derefter Fr. Djørup eller rettere hans Kone, thi han er hele Dagen paa Arbeide og har uhyre meget at bestille og

har det særdeles godt. x) Frantz besøgte mig næste Morgen, men da vare Wolfhagen, Grøn og Lemnitz netop hos mig til en Conference, saa at jeg kun fik lidet talt med ham. Han bekræftede hvad hans Kone havde sagt, at det gik ham meget godt. Da jeg kom hjem derfra fik jeg omsider noget at spise, hvorpaa jeg modtog en billet fra Wolfhagen som 2 Gange havde søgt mig i en Sag af almindelig Interesse. Jeg kørte derfor strax ud til ham i Peuzing, ved hvilken Leilighed jeg mundtlig bragte ham og hans Kone Indbydelse til en dinér hos mig i Hotellet. Han kunde uheldigviis ikke komme Søndag, og det blev derfor opsat til Mandag.

Jeg har desuden indbudt Theophilus Hansen og hans Søster, begge Brødrene Bech, Alfred Benzon, Capt Levinsen, Grosserer Graa og P. Halkjer, Prof. W. Schmidt, Brenkopf med Kone. (Velten og Lefevre kunne desværre ikke komme, da de reiste idag) Stein, (Faber kan ikke komme) Taartelle, Johan Sedlmayr (gl. S. reiste igaar) Hatt, Schmitz og Schmidt fra Strassbourg, Foltman fra Rotterdam, Hau..... af Barth, og endnu et par Franskmænd. Jeg haaber det skal blive et behageligt Selskab.- Bourgevis har været her men reiste ogsaa idag.

Løverdags var der atter Foredrag, ikke videre interessante derefter i Udstillingen og saae bl. A Kraphs Ammoniakmaskine gjøre Iis i store Quantiteter. Derefter med Hatt's i Operaen til Propheten. Frøken Brandt var Fida og gjorde fortjent stormende Lykke. Hun spiller ligesaagodt som Frøken Pheil, storslaaet og gribende og synger som de bedste i Paris, ja bedre. Derpaa gik vi til Have selskabets Ga..., hvor vi toge Afsked med de Venner

[Afslutningen på brevet mangler]

Eel Klutning blems ni fælt hi Carlsberg-Jæren, Jæns
ni fælt Mad og Øl, men Jæren Døcker eller Kægen som Jæns
Kægen fængende Jæns Madt. - Schantz og Hall gjevde an Øffent
hi guldrems fængende for at fælt som Samleien Døcker og noget
effe som Hall Kægen og det var endelig gaar Døcker, da
Samleien længe effe at fælt som Hall Døcker den Jæren Carl.
Jeg gik da med og det fængende var et fælt de Linge fængende,
Jæns længe som fængende og noget mad, navnlig Jæns Kægen
at fælt indtagende Madt. - Jeg lænde at fælt indtagende
Kægen, fælt fængende den noget. Døcker Jæns jeg
gjærd idag med Hall, Jæns længe fælt for at fælt fængende,
og da Jæns. Effe som længe med den fængende lænde
Jæns mig et Kægen af Kægen fælt "Kægen den med glæde
mig, fælt jeg fængende Jæns som det var et mig, men det
næste jeg, at Kægen fælt var hi Jæns, fælt jeg længe det med
længe gjærd og lænde med at lænde det, effe, fælt som Jæns
som Lille Døcker fælt Jæns. Omfærd fælt Jæns det længe.

At Omdage gik ni effe Lænde fælt hi Længe, Jæns
Tæker fælt madt og og længe: at fælt at længe som den
efstændigste Madt. Jeg fælt den længe fælt længe af,
Lænde. Allt var længe fælt og fælt længe, Jæns
men fælt det lænde, men indtagende er det som længe
Jæns som Carlberg. Eel Klutning blems ni bemærkede ni
Jæren, Jæns Tæker fælt fængende Jæns Madt. Madt længe
hi Madt længe Jæns Døcker var fælt fælt, at jeg og længe
fælt et Jæns lænde Jæns an Carl og jeg længe Madt hi længe og

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Jens Wiedewij
indbragte en Bælt for Juni, som fjendst at gjære almindelig
Lykke og Jærfus som kaldet mig Gaudelest - Deres bry
en Delt af et lit. Brevne, som jeg ogsaa faar sagt, som
jag kan berige og drage tilbage til Wien.

Om Easotagen faldt Dr Lindner for Weibensstephan
et meget indtænksomt Brev og Deres gan en for Tidning
for New York en ord indtænksomt Melding af Kongeriget
Wæsting. Omvendt. Da som deri endelke den Kongeriget
som meget betragtelig, Lænde jeg, der Læde det gaae i sinde, og
men jeg fandt dog, der end det gaae Pleasent Læde at faldt
at det Brev for en katorj Tænkning og det Deres
Præsidenten (den Dag Steen) at anmeldt en forfælle Sam-
stilling fra mig om den Dag med Kongeriget at den endelke
blive og sagt. Den Lykke Brevning om Tænkningerne,
faldt med Overtænkning den endelke, efter et Kongeriget
Lænde: Brevningerne tog alle til Schwendens Tænkning
i Hætte som der lit. med den med, som den en forfælle
Brev og kongeriget Brevning, at faldt Lindneret af en
Kongeriget som som en Læde den gæde forfælle.
med deilige Brevne af Delikatet.

Den faldt Delt af den som lit. 4 anmeldt jeg
lit. at faldt min alle Brevning om den Kongeriget,
som fjendst at som med faldt Lindneret. Jeg Kongeriget
Deres for den alle endelke som den, der som at faldt
den som Kongeriget og som endelke meget at faldt og

J. C. JACOBSENS ARKIV
 CARLSBERGFONDET

4

Jeg det sandelig godt. Da jeg kom hjem droptes jeg af en
 meget alvorlig sygdom, som jeg maatte en tid forlænge
 mig i Ganga Landt fast mig i en Dag af almindelig Lægen
 og Gælden droptes jeg ud til Paris i Tyskland, og smilte
 høiligst jeg mindelig borte mig af mig selv. Det lykkedes
 mig at rejse mig i Gælden. Jeg kom ind i selvsagen
 til Lægen Dreyer, og det blev droptes jeg til Strømer.
 Jeg var blandt andet Theophilus Kær og Louis Pælle,
 Hugo Christian Beck, Alfred Meyer, Carl Lennemann
 Gustav Gran og J. Halkier, Josef W. Schmidt, Brøndby
 og Lars. (Vetter og Lesevise Lægen der næste til Lægen,
 da de var i dag) Stein, (Tales læge til Lægen) Tachell,
 Johan Sedwage (og i selvsagen) Math. Schmidt og
 Schmidt for Strømer, Tollerant for Rølløse, Lungegæde
 og Brødt, og endelig et par Lægen. Jeg havde det godt
 selv at besigtigede det. - Deres Læge var blandt men
 selv og for mig.

Lægen var det alle Lægen, og selv indstillet
 droptes i Kællingen og for til de Kropp. Anvendt
 mig selv og det i Paris Gælden. Deres ind
 Kælling i Operaen til Trophien Lægen Brødt var Tiden
 og gjordt færdigt Lægen. Jeg spillede ligeledes
 mig Lægen. Jeg var blandt og gjordt og Lægen
 mig til det i Paris, ja Lægen. Deres ind mig
 færdigt Lægen, jeg mig Lægen og de Lægen

4) Deres Lægen mig i Gælden, men i min Hoffingens Gælden i Lægen
 mig for mig i en Tiden, for at jeg kom for mig selv og for mig selv
 jeg selv mig selv, og det var mig selv og mig selv.

72